

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.732/2013/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Bojté Gizella (címe) ügyvéd által képviselt kk. I.rendű felperes neve (címe) I. rendű, II.rendű felperes neve (címe.) II. rendű, III. rendű felperes neve (címe) III. rendű és kk. IV.rendű felperes neve (címe) IV. rendű felpereseknek, a dr. Szűcs Andrea ügyvéd ügyintézője mellett a Szűcs Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt alperes neve (címe) alperessel szemben kártérítés megfizetése iránti perében - amelybe a dr. Rácz Mária (címe) ügyvéd által képviselt UNIQA Biztosító Zrt. (címe) az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében beavatkozott - a Nyíregyházi Törvényszék 12.P. 20.480/2013/20. számú ítélete ellen az alperes részéről 21. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felpereseknek 250 000 (kétszázötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az I. rendű felperes a II-III. rendű felperesek második gyermeke. Az első gyermekkel - a IV. rendű felperessel - a II. rendű felperest veszélyeztetett terhesként tartották nyilván térránytalanság miatt, ezért őt császármetszéssel szülte.

Az I. rendű felperessel a II. rendű felperes 2003. szeptember hó 8. napján került felvételre az alperes jogelődjéhez, az esti órákban mentő szállította be a szülés várható időpontja előtt három nappal jósló méhtevékenység miatt. A II. rendű felperest a felvétel után a szülőszobára szállították, majd - mivel a mintegy tíz órás megfigyelés után sem indult meg a szülés - a várandós osztályra helyezték át. Az elvégzett ultrahangvizsgálat során megállapították, hogy a magzatvíz megkevesbedett, a magzat becsült súlya 3500-3600

gramm. A 2003. szeptember hó 9. napján 13 órakor elvégzett ultrahangvizsgálatnál oligohydramninot észleltek, jó áramlási viszonyok mellett jó magzati szívhangokkal, de renyhe méhtevékenységgel. Emiatt magzati érdekből szülés-elindítást végeztek burokrepesztéssel, óvatos fájáskeltéssel. Ezt végezték egész délután, majd 19 óra 15 perckor már rendszeres, közepesnél renyhébb méhtevékenységet észleltek, a fájásszinkron lassult, eltűnt a méhszáj, és a koponya a korábbi helyhez képest lejjebb jött, de a legnagyobb átmérővel még haladt át a bemeneten. Mivel az elmúlt 30 perc alatt nem mutatott áthaladási tendenciát, és továbbra is fájásszinkron-lassulásokat észleltek, az oxytocin-infúziót megszüntették, a hüvelyi szülés további erőltetését kockázatosnak ítélték, és a császármetszés mellett döntöttek. Ekkor a műtőben éppen az előző császármetszés utáni takarítás folyt, azt megsürgették, majd a műtétet 19 óra 35 perckor megkezdték, s azt 20 óra 40 percre fejezték be. Az I. rendű felperest 19 óra 40 perckor emelték ki koponyavégű fekvésből, tiszta magzatvízből. A kiemeléskor nem sírt fel, sápadt volt, szív működése nem volt észlelhető, spontán légzése nem volt, ezért leszívták, intubálták, lélegeztették, amely mellett a szív működés beindult, az újszülött színe javult, a spontán légzése nem volt észlelhető.

Az újszülött oxigénhiányos állapotban született, emiatt maradandó egészségkárosodást: testi és szellemi fogyatékossgot szenvedett, ami a mozgáskoordináció hiányából, a beszédértés és hangképzés zavarából, kóros izomtónusból és következményes csontváz-deformitásokból áll. Járásra, terhelhetőségre, tömegközlekedési eszköz használatára képtelen születésétől kezdődően és jelenleg is. A nap 24 órájában folyamatos ápolást, gondozást, felügyeletet igényel. Izomzata, izomtónusa fenntartása érdekében gyögmasször és gyógytorna igénybevételére lenne szüksége. Rágásra képtelen, ezért szilárd ételt nem tud fogyasztani, ami miatt egyéves korát követően is bébiétellel táplálták. Az I. rendű felperes nem szobatiszta. 2010. július hó 1. napjától kezdődően az egészségi állapota miatt szükséges bentlakásos foglalkoztatás érdekében aMegyei Önkormányzat Ápoló-Gondozó Otthonában tartózkodik **K-n**. Állapota végleges, abban számottevő javulás nem várható. Intellektusa nem mérhető, de nála súlyos mentális retardáció valószínűsíthető. Kérést, utasítást nem tud végrehajtani. Szemkontaktust felvesz ugyan, de azt csak rövid ideig tartja. Hangokra figyel, nevére reagál, de hangadása artikulálatlan. Hely- és helyzetváltoztatásra csak segítséggel képes, speciális kocsiban is csak rövid ideig tud ülni. Jellemző testtartása a háton fekvés, ilyenkor fejét tartja, kezét emeli. Tárgyak után nyúl, de fogása merev.

A II. rendű felperes erős érzelmekkel kötődik beteg gyermekéhez. Az ő gondozása, ápolása egy életre szóló fokozott érzelmi és hét éves koráig fizikai megterhelést is jelentett. Pszichés teherbírása átlagos, érzelmi kapacitása jó, megküzdési stratégiáit eredményesen tudja mozgósítani. Energiáival azonban nem gazdálkodik jól, túlzott lelkiismeretessége miatt gyakran túlteljesít, ebből kimerültség, enerváltság, önmagával szembeni elégedetlenség ered. Bár gyermeke gondozóotthonban történő elhelyezése óta a mindennapi fizikai leterheltsége kisebb, szeretné, ha "**F**" haza kerülne. Ennek fizikai, lelki, érzelmi hatásait nem mérlegeli. Nála pszichiátriai megbetegedés az I. rendű felperes betegsége miatt nem alakult ki.

A III. rendű felperes a gyermeke betegségével összefüggő fokozott fizikai és érzelmi megterhelést, életminőségük változását a házastársához képest rosszabbul viseli. Pszichés teherbírása az átlagosnál gyengébb, érzelmileg esendő, a veszteségeket rosszul viseli. Erős érzelmekkel kötődik **"F"** nevű gyermekéhez, s hasonlóan a házastársához szeretné, ha visszakerülne a családba, de az ezzel együtt járó nehézségeket nem mérlegeli. Pszichiátriai megbetegedés gyanúja nem merült fel nála.

A IV. rendű felperesnél a testvére betegsége és a családi élet megváltozása következtében neurotikus fejlődés alakult ki. Önbizonytalan, szorongó, gátlásos. Tanulási nehézségei vannak és dadog, mióta testvére gondozóotthonba került. Bár elfogadta a beteg testvérét és azt, hogy emiatt háttérbe került, azonban ezzel kapcsolatos érzelmei ambivalensek. Szeretettel, de egyúttal büntudattal is kötődik testvéréhez.

A II-IV. rendű felperesek az I. rendű felperes születése előtt teljes életet éltek. Lehetőségeik szerint jártak kirándulni, szórakozni, rendszeresen látogatták a II. rendű felperes szüleit. Az I. rendű felperes betegsége miatt a család élete megváltozott, azt teljes egészében **"F"** gondozása és ápolása tölti ki, emiatt a IV. rendű felperesre kevesebb idő jutott ebben az időszakban. 2010. június hó 30. napjától — mióta gondozó otthonban van — az ápolásra ugyan nem kell időt szakítani, de a családot megviseli, hogy **"F"** nincs otthon. 2011. július hó 11. napján a II-III. rendű felpereseknek újabb gyermekük született.

Az alperesi kórház jogelődjének a felelősségét az I. rendű felperes oxigénhiányos állapotban történt születése miatt a felpereseket ért károkért a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság megállapította a 3.P.21.460/2010/15. számú közbenső ítéletében, amelyet a Debreceni Ítéltábla a Pf.I.20.302/2011/4. számú közbenső ítéletével szövegezésbeli pontosítással helybenhagyta, és azt a Kúria hatályában fenntartotta.

A felperesek módosított keresetükben az I. rendű felperes részére 7 000 000 Ft, a II. rendű felperes részére 5 000 000 Ft, a III. rendű felperes részére 3 500 000 Ft, míg a IV. rendű felperes részére 2 000 000 Ft nem vagyoni kár és ennek 2003. szeptember hó 9. napjától járó késedelmi kamatai megfizetésére kérték kötelezni az alperest. Vagyoni kárigényként az I. rendű felperes 2006. március hó 1. és 2010. június hó 30. napjai közötti időszakban havi 8 000 Ft gyógymasszór-gyógytornaköltség, havi 5 000 Ft gyógyszer és tápszerkötség, havi 3 600 Ft pelenkaköltség és havi 10 000 Ft üzemanyagkötség, 2004. szeptember hó 09. és 2010. június hó 30. napjai közötti időszakban havi 20 756 Ft bébiétel vásárlásával kapcsolatos költség, 75 000 Ft értelmi fejlesztés igénybevételével kapcsolatos költség, 2010. július hó 1. napjától kezdődően havi 5 000 Ft üzemanyagkötség, valamint ezen összegek után középárányos időtől kezdődően járó kamatok, a II. rendű felperes pedig a 2006. március hó 1. és 2010. június hó 30. napjai közötti időszakban havi 30 000 Ft gondozási díj és ezen összeg után középárányos időtől járó kamata megfizetését is követelték. A II. rendű felperes az 5 000 000 Ft nem vagyoni kárigénybe beszámította a beavatkozó által 2013. július hó 5. napján megfizetett 3 000 000 Ft kártérítést azzal, hogy ezen összeg után is igényt tartott késedelmi kamatra 2003. szeptember hó 9. napjától kezdődően.

Az alperes ellenkérelmében a felperesek keresetét annakösszecszerűségében vitatta, a nem vagyoni kárigény tekintetében azért, mert a pszichológus szakértő konkrét megbetegedést a felpereseknél nem igazolt. A beavatkozó a keresetösszecszerűsége tekintetében érdemben nem nyilatkozott.

Az elsőfokú bíróság a 20. sorszám alatt meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül

- az I. rendű felperesnek 7 000 000 Ft nem vagyoni kártérítést és ennek 2003. szeptember hó 9. napjától járó késedelmi kamatát gyámhatósági fenntartásos takarékbetétben való elhelyezéssel,
- a II. rendű felperesnek 2 000 000 Ft nem vagyoni kártérítést és annak 2003. szeptember hó 9. napjától járó késedelmi kamatát, továbbá 2 200 000 Ft késedelmi kamatot, 2 253 080 Ft vagyoni kártérítést, és 201 480 Ft tőke után 2005. szeptember hó 9. napjától, 2 051 600 Ft tőke után pedig annak 2008. május hó 1. napjától járó késedelmi kamatát, valamint 2010. július hó 1. napjától kezdődően minden hónap 1. napjáig havi 2 500 Ft költségpótló járadékot, a 2010. június hó 1. és 2013. november hó 1. napjai közötti időszakban lejárt 100 000 Ft járadékot és ennek 2010. március hó 1. napjától járó késedelmi kamatát
- a III. rendű felperesnek 3 500 000 Ft nem vagyoni kártérítést és annak 2003. szeptember hó 9. napjától járó késedelmi kamatát,
- a IV. rendű felperesnek 2 000 000 Ft nem vagyoni kártérítést és ennek 2003. szeptember hó 9. napjától járó késedelmi kamatát gyámhatósági fenntartásos takarékbetétben való elhelyezéssel,

amelyet meghaladóan a II. rendű felperes keresetét elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 15 napon belül 500 000 Ft perköltséget, és térítsen meg az államnak külön felhívására 684 115 Ft állam által előlegezett költséget.

Határozatának indokolása szerint a felperesek által bizonyított, illetőleg alperes által elismert költségek megfizetésére kötelezte az alperest.

A felperesek nem vagyoni kártérítés iránti igényét annak teljes egészében alaposnak találta. Az irreleváns volt, hogy a felperesek ezt eredetileg alacsonyabb összegben jelölték meg. A nem vagyoni kártérítés mértékének meghatározásánál a 34/1993. AB határozat alapján azt kellett vizsgálni, hogy sérültek-e a felperesek személyiségi jogai, és ha igen, mely személyiségi jogok és milyen mértékben. Ezen adatok ismeretében határozható meg ugyanis, hogy az elszenvedett sérelem hozzávetőleges kiegyensúlyozásához milyen vagyoni szolgáltatás szükséges. A nem vagyoni kártérítés összegének meghatározásakor emellett figyelemmel kell lenni arra is, hogy hasonló jogsérelem mellett, hasonló tényezők figyelembevételével meghatározott kártérítési összegek között ne legyen indokolatlanul nagy eltérés.

A felpereseknek sérült az Alkotmány 70/D. §-ának (1) bekezdésében biztosított, a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez fűződő személyiségi joga. Bár az I. rendű felperesnél a lelki egészségsérelem nem volt vizsgálható, mert vele érdemi kontaktus nem

létesíthető, azonban esetében a testi egészséghez fűződő személyiségi jog nagyon súlyos mértékben sérült. A II-IV. rendű felpereseknél a lelki egészséghez fűződő személyiségi jog sérült még akkor is, ha a II-III. rendű felperesek esetében konkrét pszichiátriai megbetegedés nem állapítható meg. Emellett valamennyi felperesnek sérült az a joga, hogy a család egy egységként éljen, mert az I. rendű felperes ápolása, gondozása, fejlesztése gondozóotthonban történik, figyelemmel a még nevelésre szoruló IV. rendű felperes és az időközben megszületett legkisebb gyermek érdekeire is.

Alapvetően megváltozott a felperesek életminősége az I. rendű felperes megszületését követően. Bár az életminőség külön nem nevesített személyiségi jogi kategória, azonban az az életminőség, amit egy ember és a család kialakít magának, a személyiségük része, ami védendő, ezért annak hátrányos változását a nem vagyoni kártérítés mértékének meghatározásánál figyelembe kell venni. Az I. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítés mértékének meghatározásánál az elsőfokú bíróság nyomatékosan vette figyelembe, hogy teljes életet soha nem élhet, mindig mások ápolására, gondozására fog szorulni.

Ezen körülményekre figyelemmel az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes esetében 7 000 000 Ft, a II. rendű felperes esetében 5 000 000 Ft, a III. rendű felperesnél 3 500 000 Ft, a IV. rendű felperesnél pedig 2 000 000 Ft nem vagyoni kártérítést talált az elszenvedett sérelmek hozzávetőleges kiegyensúlyozásához elégséges összegnek, amely után az alperes a Ptk. 360. §-ának (2) bekezdése alapján köteles a kamatfizetésre. A II. rendű felperes részére járó összeget csökkentette a beavatkozó által már megfizetett 3 000 000 Ft-tal. A kiskorú felperesek vonatkozásában a Csjt. 82. §-ának (2) bekezdése és az 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet 147. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján szükséges a nem vagyoni kártérítés összegét gyámhatósági fenntartásos betétben elhelyezni.

Az alperest a Pp. 81. §-ának (2) bekezdés alapján kötelezte mérsékelt összegben meghatározott perköltség megfizetésére, ahogy köteles az állam által előlegezett szakértői díjak megfizetésére is. A le nem rótt eljárási illetéket a felperesek költségmentessége és az alperes illeték-mentessége folytán az állam viseli.

Az első fokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak részbeni megváltoztatásával a felperesek javára megítélt nem vagyoni kártérítés összegének a leszállítását kérte az I. rendű felperes esetében 3 000 000 Ft-ra, a II. rendű felperes esetében 2 000 000 Ft-ra, a III. rendű felperes esetében 2 000 000 Ft és a IV. rendű felperes esetében 1 000 000 Ft-ra, mert az túlzott mértékben került meghatározásra. Hivatkozott a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.808/2010/4. számú ítéletére, amely egy azonos tényállású, de 2007-es ügyben 10-5-3-1 millió Ft kártérítést ítélt meg.

A felperesek a fellebbezési ellenkérelmükben az első fokú ítélet helybenhagyását kérték annak helyes indokai alapján. Álláspontjuk szerint megalapozott a javukra megítélt nem vagyoni kártérítés összege, amellyel kapcsolatban hivatkoztak a Baranya Megyei Bíróság 9.P.20.103/2005/38. számú ítéletére (2004. évi kéreletben megítélt kártérítés 5-3-12-1 millió Ft volt, ami a Pécsi Ítéltábla döntése folytán 5-5-14-2 millió Ft-ra változott - Pf.II.20.192/2007/5.), a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 1.Pf.20.826/2003/64.

számú ítéletére (a 2001. évben született I. rendű felperes javára 13 000 000 Ft, a II-III. rendű felpereseknek pedig 5 és 3 millió Ft kártérítést ítelt meg), valamint az alperessel - aki csupán a másodfokú ítéletre hivatkozott - azonosan a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 5.P.21.228/2008/70. számú ítéletére (2007. évi ügyben 12-3-1 millió Ft kártérítést ítelt meg, amelyből a Debreceni Ítéltábla csupán az I. rendű felperesnek járó kártérítés összegét szállította le 10 000 000 Ft-ra - Pf.I.20.808/2010/4.)

Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a vagyoni kártérítésben, továbbá a nem vagyoni kártérítés nem vitatott összegében és annak kamataiban marasztaló, illetőleg a keresetet részben elutasító rendelkezéseit. Az ítéltábla a fellebbezést alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a felek által indítványozott releváns bizonyítási eljárást lefolytatta, a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, s annak alapján helytálló jogi következtetésekre jutott.

Az elsőfokú bíróság a felpereseket ért immateriális hátrányokat feltárta, s azokat a nem vagyoni kártérítés összegének meghatározásánál megfelelően értékelte. Az ítélkezési gyakorlat szerint a nem vagyoni kárpótlás mértékének meghatározásánál a károsult személy körülményeit, életkorát, a társadalomban elfoglalt helyzetét, a káreseménynek a károsult személyével való összefüggéseit kell döntő súllyal értékelni. A nem vagyoni kárpótlás mértéke megállapításánál tehát a jogsértés súlyát és a következmények súlyosságát kell figyelembe venni, nem hagyható figyelmen kívül az összeg meghatározásánál a hasonló következményekkel járó, korabeli káreseményekkel kapcsolatos ítélkezési gyakorlat és az annak megfelelő egységes megítélés követelménye sem. A felperesek javára megállapított nem vagyoni kártérítés összege az őket ért immateriális hátrányokkal arányban álló a kialakult bírói gyakorlathoz képest is. Erre tekintettel és a káreseménykor fennállt értékviszonyok alapján az elsőfokú bíróság által meghatározott összeg szükséges, de egyben elegendő is a felpereseket ért immateriális hátrányok kompenzálására, s felel meg az egységes megítélés követelményének, amely utóbbit megfelelően alátámasztanak a felperesek fellebbezési ellenkérelmében hivatkozott korabeli ügyekben hozott bírósági határozatok.

A leírtak miatt az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta a Pp. 254. §-ának (3) bekezdése szerint annak helyes indokai alapján.

Az alperes a másodfokú eljárásban pervesztes lett, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében köteles a jogi képviselővel eljáró felperesek javára perköltséget fizetni, melynek összegét az ítéltábla a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése, valamint a 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján meghatározott, de a rendelet 3. §-ának (6) bekezdés szerint a kifejtett tevékenységhez igazodóan mérsékelt összegben állapított meg;

a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapul. A le nem rótt fellebbezési
eljárási illeték a pervesztes alperes illetékmentessége okán az állam terhén marad.

Debrecen, 2014. április hó 22. napján

dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, dr.
Pribula László sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő